

Lennik, Kroonstraat 73

Fase 2

Nota Proefsleuvenonderzoek

Auteurs:

Jessica Siemons

Jonathan Huizer

Autorisatie:

B.A.T.M. Weekers-Hendrikx (OE/ERK/Archeoloog/2016/00095)

Colofon

VEC Nota 581

Lennik – Kroonstraat 73 (Fase 2)

Nota proefsleuvenonderzoek

Vlaams Erfgoed Centrum bvba

Auteurs: J. Siemons & J. Huizer

Archeologienota ID 4319

In opdracht van: Colruyt Group

Foto's en tekeningen: Vlaams Erfgoed Centrum, tenzij anders vermeld

© Vlaams Erfgoed Centrum bvba, Geel, maart '19

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Vlaams Erfgoed Centrum bvba.

Vlaams Erfgoed Centrum bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek

ISSN 2506-7486

Vlaams Erfgoed Centrum

Liesdonk 5

2440 Geel

Tel +32 (0)14 95 34 70

info@vlaamserfgoedcentrum.be

www.vlaamserfgoedcentrum.be

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Algemeen	5
1.2	Administratieve gegevens	5
1.3	Archeologische voorkennis en maatregelen	8
1.4	Doelstelling en onderzoeksvragen	9
1.5	Huidig gebruik en verstoringen	9
1.6	Beschrijving van de geplande werken	10
2	Werkwijze en onderzoeksstrategie	11
2.1	Strategie	11
2.2	Methodiek tijdens het veldwerk	13
3	Assessmentrapport	14
3.1	Methoden, technieken en criteria bij het assessment	14
3.2	Aardkundige beschrijving (J. Huizer)	14
3.3	Assessment van de sporen	16
4	Besluit	19
4.1	Assessment van het onderzochte gebied	19
4.2	Bepaling van vervolgonderzoek	21
5	Samenvatting	21
	Literatuur	21
	Geraadpleegde websites	21
	Bijlage 1 Plannenlijst	22
	Bijlage 2 Fotolijst	23
	Bijlage 3 Tekeninglijst	24
	Bijlage 4 Sporenlijst	24
	Bijlage 5 Gedetailleerde sporenkaarten	25
	Bijlage 6 Vlak- en maaiveldhoogtes	26
	Bijlage 7 Beschrijving referentieprofiel	27
	Bijlage 8 Afkortingen in de database	32

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Tijd in jaren	
Nieuwste tijd:		19 ^e E - heden
Nieuwe tijd:		16 ^e E - 18 ^e E na Chr.
Middeleeuwen:		5 ^e E - 15 ^e E na Chr.
Late Middeleeuwen	13 ^e E - 15 ^e E na Chr.	
Volle Middeleeuwen	10 ^e E - 12 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen C / Karolingische periode	8 ^e E - 9 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen B / Merovingische periode	6 ^e E - 8 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen A / Frankische periode	5 ^e E - 6 ^e E na Chr.	
Romeinse tijd:		57 voor Chr. - 402 na Chr.
IJzertijd:		800 - 57 voor Chr.
Late IJzertijd	250 - 57 voor Chr.	
Midden-IJzertijd	475/450 - 250 voor Chr.	
Vroege IJzertijd	800 - 475/450 voor Chr.	
Bronstijd:		2100/2000 - 800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):		5300 - 2000 voor Chr.
Finaal-Neolithicum	3000 - 2000 voor Chr.	
Laat-Neolithicum	3500 - 3000 voor Chr.	
Midden-Neolithicum	4500 - 3500 voor Chr.	
Vroeg-Neolithicum	5300 - 4800 voor Chr.	
Mesolithicum (Midden-Steentijd):		ca. 9500 - 4000 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):		tot 10 000 voor Chr.

Bron: Onderzoeksbalans Vlaanderen

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van Colruyt Group heeft het Vlaams Erfgoed Centrum in juli 2017 een archeologienota opgesteld van de locatie Lennik, Kroonstraat 73¹ (ID 4319). Hierin werd ook het geadviseerd landschappelijk booronderzoek uitgewerkt. Aan de hand van de boringen werd een proefsleuvenonderzoek geadviseerd (afb. 1 en 2). De onderzoeken zijn uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen uitbreiding van de bestaande bebouwing en parking.

Het proefsleuvenonderzoek is in twee fases uitgevoerd doordat de parking van fase 2 nog behouden moest blijven wanneer de parking van fase 1 aangelegd werd. Deze nota zal uitsluitend gaan over fase 2 (afb. 3). Fase 2 van het proefsleuven onderzoek is uitgevoerd op dinsdag 5 maart 2019 door Jessica Siemons (veldwerkleider) en Brent Belis (assistent-archeoloog) van het Vlaams Erfgoed Centrum. De graafmachine werd geleverd door de opdrachtgever. Controle en coördinatie van de velddocumentatie is uitgevoerd door Jan Willem Beestman.

Het archeologisch onderzoek stond onder toezicht van Els Patrouille (Onroerend Erfgoed provincie Vlaams-Brabant).

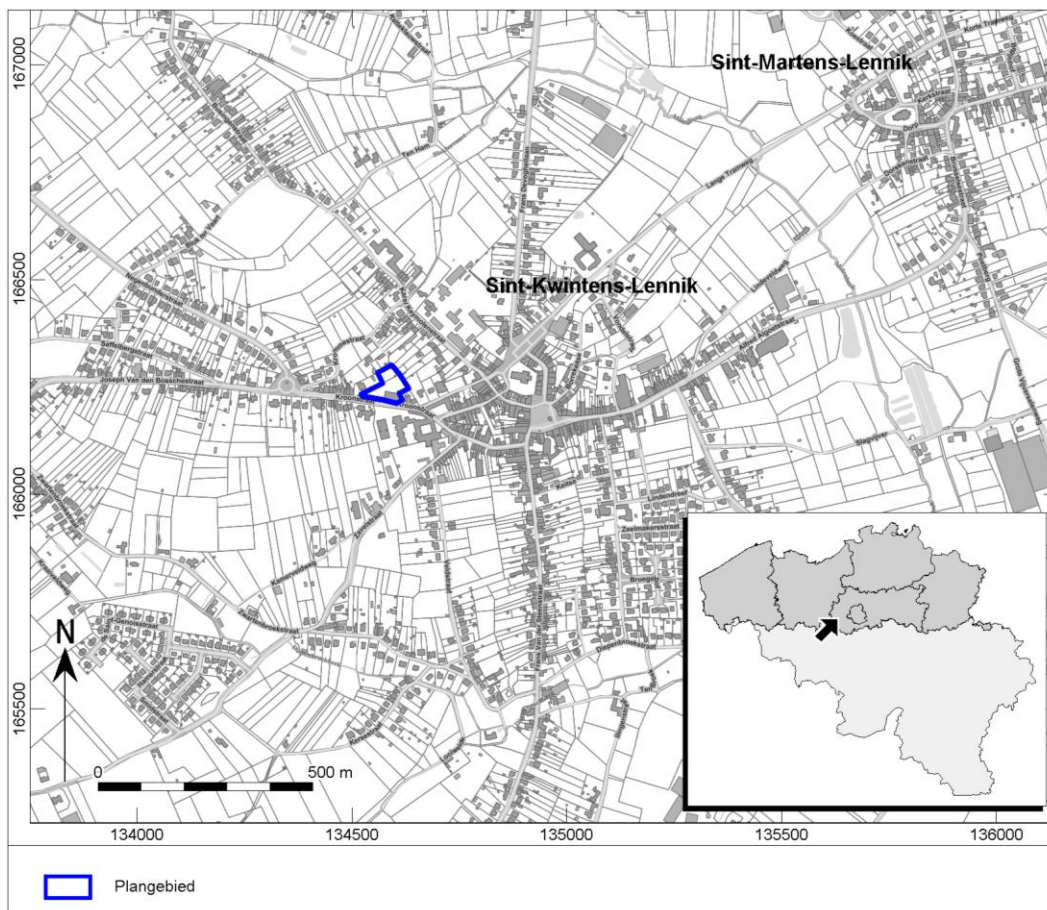
De documentatie die tijdens de archeologische prospectie is verzameld, wordt bewaard bij Vlaams Erfgoed Centrum bvba.

1.2 Administratieve gegevens

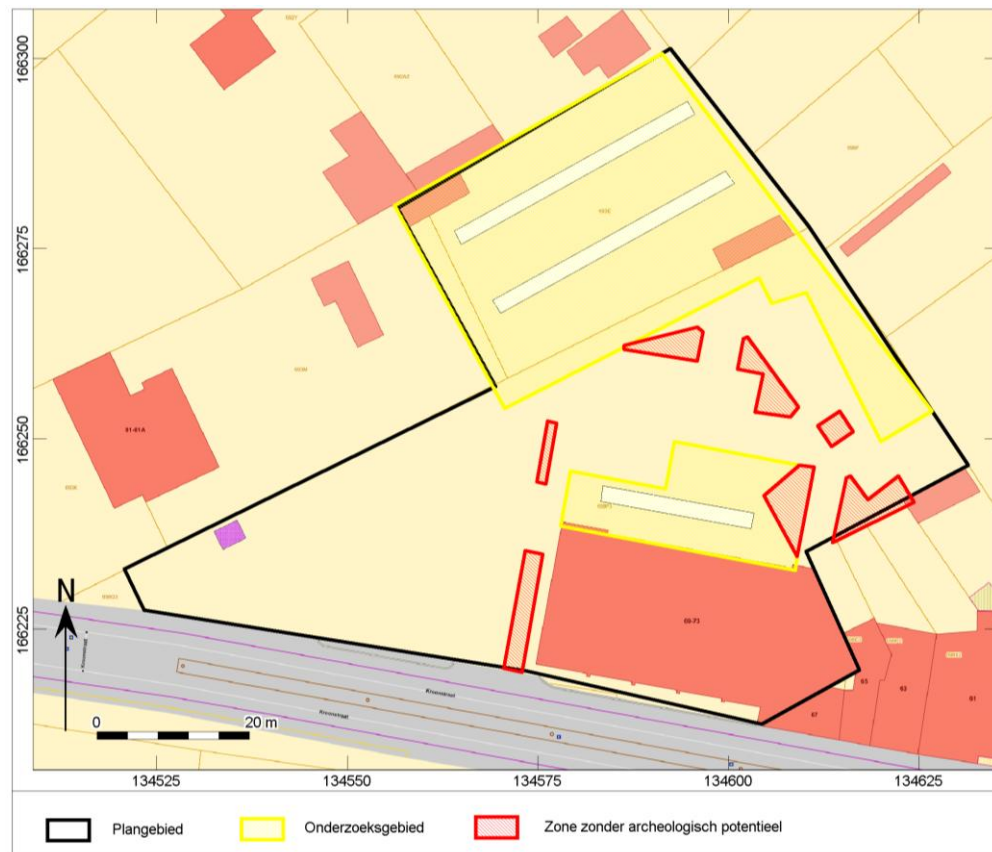
Uitgevoerde fasen binnen nota:	Proefsleuvenonderzoek (archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem)
Aanleiding:	Uitbreiding bebouwing en parking
Locatie:	Kroonstraat 73
Plaats:	Lennik
Gemeente:	Lennik
Provincie:	Vlaams-Brabant
Kadastrale gegevens:	Lennik 1 AFD/ST-KWINTENS-LENNIK/sectie E, 698f3, 693e
Diepte bodemverstoring	Max. 475 cm –mv (ca. 62-63 m +TAW)
Oppervlakte plangebied	± 4.792 m ² / 0,48 ha
Oppervlakte onderzoeksgebied	309 m ²
Coördinaten (<i>bounding box</i> ; <i>Lambertcoördinaten</i> (EPSG:31370))	134.521 / 166.232 134.558 / 166.283 134.592 / 166.300 134.631 / 166.246 134.605 / 166.212
Projectcode	2018J307 (fase 1 + 2 proefsleuvenonderzoek) 2017C297 (bureauonderzoek)
VEC-projectcode:	LENK-18/ 4191269
ID archeologienota	ID 4319
ID proefsleuven onderzoek fase 1	ID 9228
Auteurs:	J. Siemons (veldwerkleider) J. Huizer (aardkundige)
Projectmedewerker(s):	J. Siemons (veldwerkleider) B. Belis (archeoloog-assistent)
Autorisatie:	B. Weekers-Hendriks (erkende archeoloog,

¹ Valentijn, 2017.

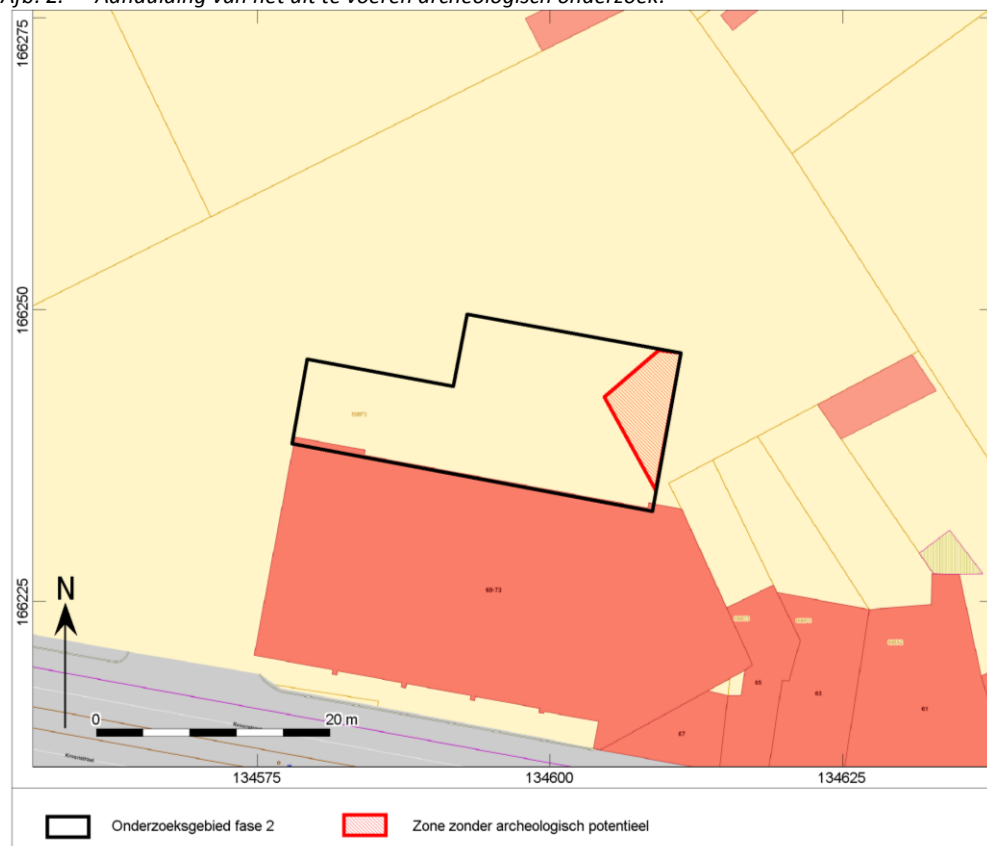
	OE/ERK/Archeoloog/2016/00095)
Begindatum onderzoek:	5 maart 2019
Einddatum onderzoek:	5 maart 2019
Beheer en plaats documentatie:	Vlaams Erfgoed Centrum Liesdonk 5 2440 Geel
Relevante thesaurustermen:	Archeologische vooronderzoek met ingreep in de bodem; Archeologische waarde

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied te Lennik.

Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek.

Afb. 3. Onderzoeksgebied fase 2.

1.3 Archeologische voorkennis en maatregelen

In juli 2017 heeft het Vlaams Erfgoed Centrum een archeologienota opgesteld van de locatie Lennik, Kroonstraat 73 (ID 4319). Hierin werd ook het geadviseerd landschappelijk booronderzoek uitgewerkt. Aan de hand van de boringen werd een proefsleuvenonderzoek geadviseerd voor twee zones (afb. 2).

Uit het bureauonderzoek² is gebleken dat in de bredere omgeving rond het plangebied aanwijzingen gevonden zijn van Steentijd activiteiten, zoals Midden-Paleolithische artefacten. De enige Steentijd-vondst uit de nabije omgeving van het plangebied is een geslepen, vuursteen bijl uit het Midden-Neolithicum, aangetroffen in de motte Sint-Kwintens-Lennik. De motte is opgehoogd met materiaal uit de nabije omgeving en het is daarom mogelijk dat in de omgeving van de dorpskern, en dus ook in het plangebied, Steentijd vondsten aanwezig zijn, mits onverstord.

De gemeente Lennik is ontstaan in een vruchtbare streek waardoor de Romeinse heirbaan tussen Asse en Bavai liep. Het oudst bekende toponiem, Liniacum, uit 877, lijkt dit te bevestigen: linea betekent 'weg' en het suffix -acum wijst op een (Romeins) villaterrein. In het centrum van Sint-Kwintens-Lennik is dan ook materiaal uit de Romeinse tijd aangetroffen (CAI-locatie 6.156), wat vermoedelijk afkomstig is van een nabijgelegen villa waarvan de exacte locatie niet bekend is. Maar ook buiten de historische dorpskern zijn Romeinse sporen aangetroffen zoals Romeinse munten, goud, aardewerk en graven (CAI-locatie 2.247 en 211.266). Ook is er een kuil met aardewerk uit de Vroege IJzertijd aangetroffen, wat aangeeft dat het gebied ook in vroegere perioden mogelijk activiteiten heeft gekend. Sommige van deze locaties zijn, net als het plangebied, vanaf de Nieuwe tijd onbewoond en ingericht voor agrarisch gebruik.

In de Middeleeuwen neemt het belang van Lennik verder toe. Wanneer de abdij op het einde van de 10de eeuw marktrechten krijgt, wordt een markt ingericht en ontstaat er een halle, een gasthuis, burcht en kerk.

Ook in de Middeleeuwen zijn er aanwijzingen voor activiteiten buiten de dorpskern in de vorm van mogelijke resten van pottenbakkerijen (CAI-locatie 2.248, 3.409 & 3.410) en vermoedelijk leemontginningskuilen (CAI-locatie 2.643) met aardewerk. Ook het plangebied kan daarom Middeleeuwse activiteiten gekend hebben.

In de 18de en 19de eeuw worden er in het centrum van Sint-Kwintens-Lennik een aantal monumentale gebouwen opgericht en/of aangepast, zoals een kasteel (CAI-locatie 2.704), dekenij en een klooster voor de Franciscanessen. Het klooster en haar tuin grenzen gedeeltelijk aan de Kloosterstraat, aan de overzijde van het plangebied. Voor het plangebied zijn uit de Nieuwe en Nieuwste tijd enkel aanwijzingen voor agrarische activiteiten en er worden dan ook geen archeologische waarden uit deze perioden verwacht.

Een landschappelijk booronderzoek werd door het Vlaams Erfgoed Centrum uitgevoerd op 5 juli 2017. Het ging om 6 boringen op een grid van 30x30m. Het booronderzoek heeft binnen het plangebied aangetoond dat er sprake is van een (grooten)deels intact gebleven natuurlijke bodemopbouw. Deze intacte bodemopbouw bestaat in de tuinzone uit vier bodemlagen: een C-, een Bt-, een antropogene Ah/Btp en een Ahp-horizont. In de parkingzone bestaat de bodemopbouw uit ook uit natuurlijke C- en Bt- horizonten met daarop lokaal nog een antropogene A/Btp horizont onder een dik pakket met recente ophogingslagen. De archeologische verwachting van het Midden-Paleolithicum tot en met de Volle Middeleeuwen blijft daardoor behouden.

Op 5 november 2018 is het proefsleuvenonderzoek van fase 1 door het Vlaams Erfgoed Centrum uitgevoerd. Het ging om drie proefsleuven noordoost-zuidwest orientatie in het noorden van het plangebied. Tijdens dit onderzoek werden er geen archeologische relevante sporen aangetroffen.

² Valentijn, 2017.

1.4 Doelstelling en onderzoeksvragen

Het proefsleuvenonderzoek heeft tot doel om de verwachting opgesteld tijdens het bureauonderzoek te toetsen, en indien de aanwezigheid van sporen kan worden gestaafd een waardering aan de vindplaats geven.

In het Programma van Maatregelen³ werden de volgende onderzoeksvragen opgesteld voor het proefsleuvenonderzoek:

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding? Komt dit overeen met de vaststellingen uit het booronderzoek?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
 - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - Wat is de omvang?
 - Komen er oversnijdingen voor?
 - Wat is het, geschatte, aantal individuen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de gedeeltelijke afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?

1.5 Huidig gebruik en verstoringen

Het plangebied ligt aan de Kroonstraat, die het gebied aan de zuidzijde begrenst. Aan de overige zijden wordt het begrensd door woningen met tuinen. Langs de noordoost grens loopt een voetpad. Het plangebied bestaat uit twee percelen. Samen zijn de percelen ongeveer 4.800 m² groot. Perceel 698f3 is momenteel deels bebouwd en deels in gebruik als parking. De bestaande bebouwing, een winkelpand en tankstation, zal behouden blijven. Het winkelpand wordt uitgebreid, waarbij een deel van de huidige parking wordt afgegraven. Ter hoogte van de winkeluitbreiding op perceel 698f3 heeft in het verleden een garage en toonzaal gestaan met daartussen een grinddek. Over de toonzaal en het grinddek zijn geen gegevens

³ Valentijn, 2017a.

beschikbaar. De dikte van de vloer van de garage is op twee punten vastgesteld d.m.v. boringen en is 40 en 100 cm. Het is echter onbekend of dit een afgegraven of opgehoogd pakket is. In het geval van ophoging is de ondergrond wellicht onverstoord. Archeologische waarden kunnen hier daarom niet of slechts gedeeltelijk zijn aangetast.

In 2017 zijn voor milieutechnisch onderzoek 3 boringen geplaatst langs de noordwest grens van de parking. Deze laten een afwijkende opbouw zien van de parking. Aan de top ligt tot 4 cm –mv een asfaltlaag die is gefundeerd met een betonlaag van 16-18 cm dik. Hieronder bevindt zich een puinrijke zandlaag die reikt tot 50 cm –mv in de zuidelijke boringen, en tot 120 cm –mv in de meest noordelijke boring. Ondanks de afwijkende opbouw, laten deze boringen zien dat de bestaande parking ca. 50 cm dik is tenzij er (meer) is opgehoogd.

Op perceel 693e staan enkele bomen die eventuele archeologische waarden kunnen aantasten door aanplant en/of wortelwerking, hoewel meestal slechts in beperkte mate. Op dit perceel staan er ook twee tuinbergingen, die de ondergrond vermoedelijk minimaal hebben verstoord.

In het kader van het onderzoek zijn gegevens met betrekking tot de aanwezigheid van ondergrondse kabels en leidingen opgevraagd bij het KLIP. Langs de straatkant van de parking liggen RWA-leidingen en kolken en twee lichtpunten met bijbehorende elektriciteitsleidingen. De RWA heeft een maximale diepte van 58 cm –mv. De lichtpunten hebben een fundering van 100 x 100 cm op een diepte van 70 cm –mv. De bijbehorende leiding liggen op 60 cm –mv. Het maaiveld is ter plaatse mogelijk opgehoogd, wat betekent dat de verstoring van de ondergrond wellicht minder is dan de aangegeven diepte. Archeologische waarden kunnen hier daarom niet of slechts gedeeltelijk zijn aangetast.

Binnen het onderzoeksgebied liggen volgens de Klip melding geen kabels of leidingen.

1.6 Beschrijving van de geplande werken

Binnen het plangebied zal het bestaande winkelpand en bijbehorende parking worden uitgebreid. De uitbreiding van het winkelpand heeft een oppervlak van ca. 350 m³ en wordt gefundeerd door sleuven op staal tot 80 cm –mv. De vloer bestaat uit een betonplaat van 15 cm dik met daarop een industriële bevloering (5 mm dik). Onder de betonplaat wordt visqueenfolie aangebracht en daaronder zandaanvulling. Langs de randen wordt bovendien 3 m randisolatie (8 cm dik) toegevoegd. Voor de vloer zal de ondergrond worden afgegraven tot 25 cm –mv. Ten westen van de uitbreiding komen een luifel en poort. Hiervoor zullen enkele putten voor betonfundering van palen worden voorzien met een diepte van 60 cm –mv.

Ten noorden van de uitbreiding wordt een heftafel en karrenstalling gebouwd. Voor de bouw van de heftafel (opp. ca. 10 m²) zal de grond geroerd worden tot 1 m –mv. De karrenstalling zal op de verharding van de parking geplaatst worden, waardoor de ondergrond niet geroerd wordt.

Op perceel 693e en langs de noordzijde van perceel 698f3 wordt de parking uitgebreid (totale opp. ca. 1000 m²). De nieuwe parking bestaat uit een steenslagkoffer (gemiddelde dikte ca. 40 cm) met twee lagen asfalt. De totale dikte van het pakket is min. 68 cm. De huidige toestand van perceel 693e kent een verval van ca. 63 m TAW in het zuidwesten naar ca. 62 m TAW in noordoosten. Het niveau van de nieuwe parking ligt tussen ca. 63-63,35 m TAW. Dit betekent dat voor de aanleg van de parking het terrein aan de zuidwestzijde tot ca. 40 cm afgegraven zal worden. Richting de noordoostzijde zal het terrein opgehoogd moeten worden tot maximaal ca. 100 cm. De ophoging bestaat uit voorgenoemde steenslagkoffer.

Op vijf plekken zal het huidige dek van de parking worden verwijderd en groenstroken worden aangebracht (totale opp. ca. 150 m²). Hiervoor zal de huidige parking worden opengemaakt en tot maximaal de onderzijde van de bestaande koffer worden afgegraven.

Ter hoogte van de uitbreiding op perceel 693e zal gebruik worden gemaakt van 2 bufferputten. Voor de aanleg van de putten zal de grond ca. 475 cm afgegraven worden tot 58,73 m TAW (huidige hoogte: ca. 63,40 m TAW). Een bufferput heeft een diameter van 3 m en een oppervlak van ca. 7 m².

Naar de putten toe wordt vanaf de parkingzijden een regenwaterafvoer aangelegd. Er zal ook een afvoer naar de heftafel worden geleid. De onderzijde van de leidingen en kolken liggen op een diepte van respectievelijk 50 en 58 cm –mv (toekomstig niveau).

Langs de uitbreiding van de parking wordt verlichting aangebracht. Dit zijn 4 lantaarns met fundering (100 x 100 cm), die reiken tot 70 cm –mv (toekomstig niveau). De onderzijde van de elektriciteitsleidingen naar de lantaarns ligt op 60 cm –mv (toekomstig niveau). De exacte locatie van de aan te leggen leidingen is op moment van schrijven nog niet bepaald.

Afb. 4. Geplande werken binnen het plangebied (bron:opdrachtgever).

2 Werkwijze en onderzoeksstrategie

2.1 Strategie

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk en de bepalingen uit het programma van maatregelen. Voor de start van het proefsleuvenonderzoek is een melding van aanvang gedaan (ID 1889) bij het agentschap Onroerend Erfgoed. Tevens is een projectcode aangevraagd in het archeologieportaal (2018J307).

Om een betrouwbaar beeld te kunnen vormen van de aanwezige archeologie binnen het plangebied, diende een oppervlakte van ongeveer 12,5% worden onderzocht door middel van proefsleuven en kijkvensters. Er is gekozen voor dit percentage omdat op die manier genoeg oppervlakte onderzocht kon worden om een goede archeologische verwachting te bekomen van het plangebied.

Het proefsleuvenonderzoek is uitgevoerd in twee fasen doordat de parking van fase 2 behouden moest blijven wanneer de parking van fase aangelegd werd. In de tweede fase is één proefsleuf van 2x20 met een west-oost oriëntatie gepland. Dit komt overeen met 40m² van de in totaal 348 m² te onderzoeken zone. Van deze te onderzoeken zone is een deel van ongeveer 39 m² vastgesteld als geen archeologisch potentieel zijnde. De totale te onderzoeken zone van fase 2 is dus circa 309 m². De geplande sleuf beslaat dus ongeveer 12,9% van die zone van het onderzoeksgebied. Deze nota zal uitsluitend gaan over deze ene sleuf van de tweede fase.

De zone waarin het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd betrof een parking. Voor aanvang van het onderzoek is de verharding van ongeveer 20 cm weggehaald (afb. 5). Conform het PVM was er een erkend archeoloog aanwezig bij het uitgraven van de steenslag en laag eronder. De proefsleuf kon volgens plan aangelegd worden. Er is iets afgeweken van de oriëntatie omdat er nog een betonnen put aanwezig was in het zuidoosten (afb. 6). Er was geen ruimte voorzien voor eventuele kijkvensters maar was ook niet nodig gezien de afwezigheid van archeologisch relevante sporen. In totaal werd ca. 39 m² van het terrein onderzocht (afb. 7). Dit komt neer op ca. 12,6%.

Afb. 5. Foto van het terrein met zicht op het bestaande winkelgebouw. Linksboven: Detail van de resterende verharding met daarnaast de blootgelegde steenslag.

Afb. 6. Foto van de betonnen put met de originele plaats van het hoekpunt links en de nieuwe plaats rechts.

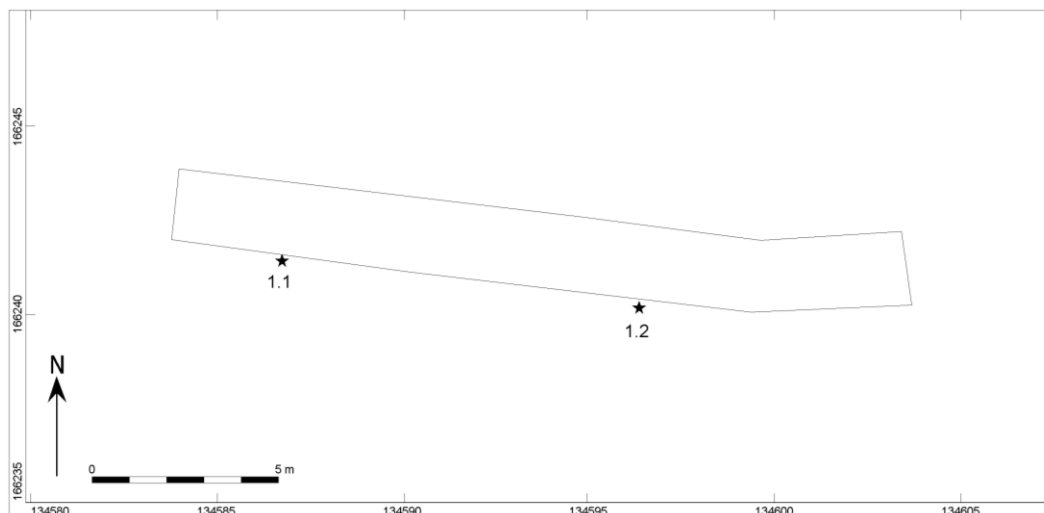
Afb. 7. Overzicht van de aangelegde werkputten.

2.2 Methodiek tijdens het veldwerk

Het archeologische vlak is onder begeleiding van de veldwerkleider machinaal aangelegd door een kraan op rupsbanden met een gladde bak. Het vlak is ter plaatse van de sporen en selectief in de lege zones manueel opgeschaafd om de leesbaarheid te bevorderen. De sleuven en de stort zijn met behulp van een metaaldetector onderzocht. Hierna zijn het vlak en de sporen digitaal ingemeten en uitvoerig beschreven (spoornummer, vorm, soort, kleur, samenstelling) met behulp van een *Global positioning system* (GPS).

Om een indruk te krijgen van de aard en conservering zijn enkele grondsporen met de hand gecoupeerd. Alle antropogene sporen zijn in het vlak gefotografeerd en de gecoupeerde sporen zijn gefotografeerd, getekend (schaal 1:20) en beschreven.

Om de bodemopbouw te bestuderen zijn er twee diepe profielkolommen aangelegd (afb. 8). De profielkolommen zijn handmatig opgeschaafd en vervolgens ingekrast. De kolommen zijn bestudeerd door een aardkundige. De lithologische lagen zijn gedocumenteerd, alsook de archeologisch relevante lagen zoals vegetatiehorizonten, cultuurlagen en sporen. Alle lagen zijn beschreven op textuur, kleur en bodemkundige verschijningen.

Afb. 8. Locatie van de profielkolommen.

3 Assessmentrapport

3.1 Methoden, technieken en criteria bij het assessment

Gezien de goed gekende historische situatie waarbinnen de archeologisch aangetroffen sporen te situeren zijn, zijn er geen stalen genomen. Zodoende ontbreekt een assessment van de stalen. Een assessment van het vondstmateriaal zal ook niet aanwezig zijn door de afwezigheid van vondsten. Het assessment van de sporen werd uitgevoerd op basis van de digitale plannen en coupetekeningen, de foto's en de spoorbeschrijvingen. Deze gegevens werden bestudeerd in relatie tot historisch kaartmateriaal en luchtfoto's.

3.2 Aardkundige beschrijving (J. Huizer)

Tijdens het veldwerk is er twee profielen opgeschaafd en gedocumenteerd. Deze zijn beschreven op lithologie, sedimentologie en bodemvorming. De bodems zijn beschreven per onderscheiden hoofd- en subhorizont. Van elk profiel is, indien nodig, het koolzure kalkgehalte bepaald met behulp van een 10% zoutzuuroplossing. Daarnaast zijn, indien aanwezig, sedimentaire structuren beschreven.

De X- en Y-coördinaten zijn ingemeten met een *Global positioning system* (GPS) met een nauwkeurigheid van 1 cm (planimetrie in Lambertcoördinaten (EPSG:31370)). De Z-coördinaten zijn tevens tot op 1 cm nauwkeurig bepaald, op basis van de Tweede Algemene Waterpassing.

Geologische en bodemkundige schets

Het plangebied bevindt zich in de geografische streek de Leemstreek. Rond het plangebied heeft het landschap zijn vorm van ruggen en dalen gekregen door de rivieren en beken die afwateren naar de Zenne in het oosten. Het plangebied ligt op een dergelijk plateau, dat wordt omgeven door de dalen van de bovenlopen van de Molenbeek. Op de plateaus is er weinig erosie en hebben zich over het algemeen een bodem ontwikkeld.

Volgens de Tertiaire kaart (65 tot 1,7 miljoen jaar geleden) treft men in het plangebied aan de top van de Tertiaire afzettingen de Formatie van Kortrijk aan. Deze mariene afzettingen worden onderverdeeld in vier leden. Voor het grootste deel van het plangebied is dit het Lid van Moen. Dit is een zeer heterogene afzetting die bestaat uit silt tot zand met lokaal enkele kleiige zones.

In het plangebied treft men het zogenaamde profieltype 2 van de Quartairgeologische kaart aan, d.w.z. eolische afzettingen van het Weichselien en mogelijk Vroeg-Holocene en/of hellingsafzettingen van het Quartair (Afb. 16). Dit zijn leemafzettingen, die, wanneer niet geërodeerd, zijn opgebouwd uit verschillende pakketten die gescheiden worden door bodems, namelijk van oud naar jong: het Lid van Hainaut, het Lid van Hesbaye en het Lid van Brabant (Formatie van Gembloux). In het onderzoeksgebied treft men enkel de laatste twee aan.

Volgens de bodemkaart komt binnen het plangebied een droge leembodem voor. Het gaat om een Aba1 bodem. Het type Aba1 heeft een textuur B horizont of met weinig duidelijke kleur B horizont. De variant die hier voorkomt is dat het een A-horizont heeft die minder dan 40 cm is.

Landschappelijk Booronderzoek

Het landschappelijk bodemonderzoek heeft binnen het plangebied aangetoond dat er sprake is van een (groten)deels intact gebleven natuurlijke bodemopbouw. Deze intacte bodemopbouw bestaat in de tuinzone uit vier bodemlagen: een C-, een Bt-, een antropogene Ah/Btp en een Ahp-horizont. In de parkingzone bestaat de bodemopbouw uit ook uit natuurlijke C- en Bt- horizonten met daarop lokaal nog een antropogene A/Btp horizont (boring 1) onder een dik pakket met recente ophogingslagen (boringen 1 en 2). De archeologische verwachting blijft daardoor hier behouden.

Bodemopbouw in het projectgebied

Het plangebied bestaat uit een droge leembodem waarbij de natuurlijke bodemopbouw grotendeels bewaard is gebleven. De profielen die tijdens het onderzoek zijn gezet tonen een gelijkaardige bodemopbouw. Het gaat om een verstoord A-B profiel, waarbij een dik pakket ophogings- en verstoringslagen de A-horizont verstoord hebben. Onder het restant van een A-horizont is nog wel een Bt horizont aanwezig. In het westen van de proefsleuf (profiel 1.1) is het pakket met ophogings- en verstoringslagen ongeveer 70 cm dik en in het oosten (profiel 1.2) ongeveer 80 cm diep. Het pakket bestaat meestal uit een laag steenslag van 40-50 cm met daaronder een dikke verstoringslaag van ca. 40 cm. Deze onderste laag wordt vanuit het westen naar het oosten steeds dikker en kent een hier een diepere versterking van de A-horizont. Bovenop de steenslag was origineel nog een verharding aanwezig van ongeveer 20 cm dik. Het vlak is altijd aangelegd aan de top van Bt-horizont. De aangetroffen situatie komt dus overeen met de resultaten van het booronderzoek.

De referentieprofielen vertonen de volgende profielopbouw (afb. 9):

Profiel 1.1

S999 XXX, grijsbruine laag met puin (steenslag)
 S999 LZ1, bruin: ophogingslaag
 S999 LZ1, blauwgrijs: recente verstoringslaag
 S2000 LZ1, bruin gevlekt: vermengde A-horizont (AB-horizont)
 S5000 LZ1, lichtbruin gevlekt: kleirijke inspoelingslaag (Bt-horizont)

Profiel 1.2

S999 XXX, grijsbruine laag met puin (steenslag)
 S999 LZ1, blauwgrijs: recente verstoringslaag
 S2000 LZ1, bruin met blauwgrijs menging: verstoord A-horizont (AB-horizont)
 S5000 LZ1, lichtbruin gevlekt: kleirijke inspoelingslaag (Bt-horizont)

Afb. 9. Profielen 1.1(links) en 1.2(rechts).

Conclusie

Het plangebied betreft een droge leembodem. Het archeologische niveau lag tussen de 90 en 100 cm onder het maaiveld, aan de top van de Bt-horizont. Volgens de bodemkaart komt binnen het plangebied een droge leembodem met een textuur B-horizont voor. Het gaat om een Aba1 bodem. Zowel in het landschappelijk booronderzoek als het proefsleuvenonderzoek komt dit bodemtype overeen. Het bodemprofiel was redelijk verstoord maar de aanwezigheid van archeologische sporen was nog mogelijk aan de top van de Bt-horizont (profiel 1.1 en 1.2).

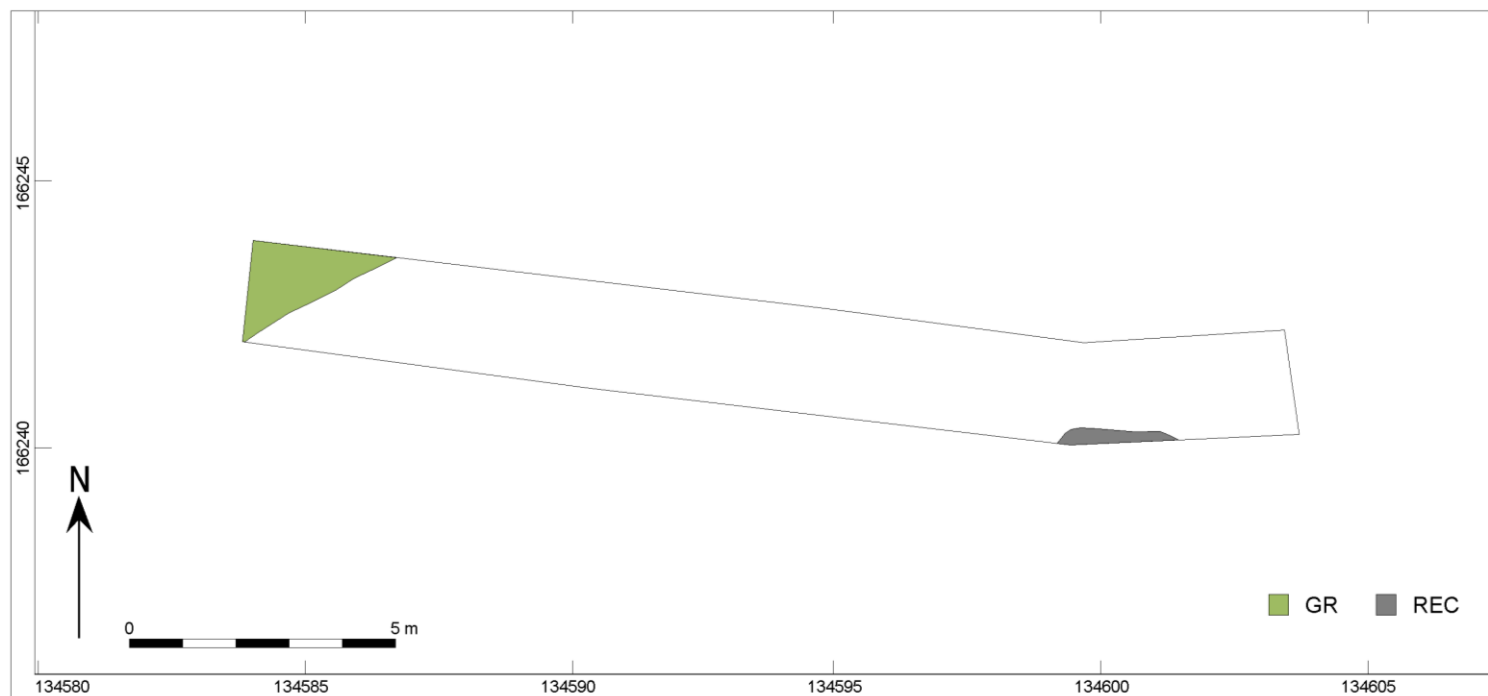
3.3 Assessment van de sporen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn in totaal 2 sporen geregistreerd. Deze zijn geïnterpreteerd als greppel (GR) of recente verstoringen (REC) (afb. 10). In bijlage 4 is de sporenlijst terug te vinden. De gedetailleerde sporenkaarten en vlakhoogtekaarten zijn ondergebracht in de bijlagen 5 en 6.

In werkput 1 werd in het vlak één greppel herkend (afb. 11). Deze had een bruine kleur en was gevuld met baksteenspikkels en fragmenten. Deze fragmenten tonen aan dat de greppel een eerder recente datering zal hebben. Wellicht kan de greppel gelinkt worden aan de agrarische activiteiten van de Nieuwe of Nieuwste Tijd zoals besproken is in het bureauonderzoek. De greppel kan niet op historisch kaartmateriaal terug gevonden worden.

De recente verstoringen die in het vlak zijn aangetroffen hebben steeds het spoornummer 999 (REC) gekregen. De recente verstoring kon in het vlak herkend worden aan de blauwgrijze vulling en de opvulling van puin en is ontstaan door de uitgraving van de betonnen put (afb. 12).

Daarnaast kunnen er op de vlakfoto's verkleuringen zichtbaar zijn die haaks op de sleuven staan (afb. 13). Dit zijn geen natuurlijke sporen, maar deze zijn ontstaan door de aanleg van het vlak in de leem. Hoe dichter de bak bij de kraan komt, hoe meer gekanteld de bak staat ten opzicht van het vlak. Hierdoor snijdt het mes van de bak in een andere hoek door het sediment en ontstaan verkleuringen die te zien zijn onder een bepaalde hoek.

Afb. 10. Allesporenkaart van het proefsleuvenonderzoek.

Afb. 11. Vlakfoto van het begin van werkput 1 met in de hoek de recente greppel.

Afb. 12. Vlakfoto van het einde van werkput 1 met de recente verstoring.

Afb. 13. Vlaktfoto's van werkput 1 richting het westen.

4 Besluit

4.1 Assessment van het onderzochte gebied

Op basis van het bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek werden archeologische resten vanaf het Midden-Paleolithicum tot en met de Volle Middeleeuwen verwacht. In het plangebied zijn buiten één recente greppel geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. Er werden verder alleen een recente verstoring aangetroffen.

De onderzoeksvragen kunnen als volgt worden beantwoord:

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding? Komt dit overeen met de vaststellingen uit het booronderzoek?
De aangetroffen horizonten zijn de AB-horizont en de B-horizont. De AB-horizont was telkens vermengd of verstoord door de bovenste lagen en had een bruine kleur. Onder de A-horizont was telkens de B-horizont aanwezig. Het ging hier om een lichtbruine Bt-horizont. De verstoring van de parking werd van het westen naar het oosten steeds dieper.
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
Het ontbreken van de A-horizont komt door de verstoring en waarschijnlijk afgraving voor de parking. Het ontbreken van een E-horizont kan wellicht verklaard worden door agrarische activiteiten van de Nieuwe en Nieuwste Tijd die op het plangebied plaats hebben gevonden. Hierdoor is de E-horizont compleet opgenomen in de antropogene lagen. De C-horizont is niet aangetroffen doordat de B-horizont in de leem een heel dik pakket kan zijn en dus met een profiel niet aangeraakt wordt.
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
Er werd één recente greppel aangetroffen in het westen van de werkput. Het spoor had een bruine kleur en veel baksteenspikkels en fragmenten als vulling. Verder werd er alleen nog één recente verstoring aangetroffen, die te maken heeft met de aanleg van een betonnen put.

- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
De sporen zijn antropogeen van aard en behelzen een greppel en recente verstoring van een betonnen put.
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
De bewaringstoestand van de sporen is goed, de aflijning van de sporen was duidelijk.
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
De sporen maken niet deel uit van een structuur.
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
De recente storingen en de greppel behoren niet tot één periode, gezien de diepte van de sporen in het vlak en de wand van de werkput. De recente verstoring is jonger dan de greppel.
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
Er kan geen uitspraak gedaan worden over de aard of omvang van occupatie.
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
Er is één greppel aangetroffen in de werkput maar deze geeft geen indicatie die kan wijzen op een erf of nederzetting.
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
 - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - Wat is de omvang?
 - Komen er oversnijdingen voor?
 - Wat is het, geschatte, aantal individuen?
 Er zijn geen indicaties gevonden voor funeraire contexten.
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
De archeologische sporen zouden te zien moeten zijn aan de top van de Bt-horizont. Hier werd één recente greppel aangetroffen.
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
Het plangebied bevindt zich op een flank van een leemheuvel, die noordelijke richting in hoogte afneemt. Deze is gevormd door siltige lössafzettingen, die tijdens de laatste ijstijd binnen het plangebied zijn afgezet. Dit laat de bodem ondanks de verstoringen van de parking ook zien. Er is een droge leembodem met een Bt-horizont aanwezig.
- Is er een bodemkundige verklaring voor de gedeeltelijke afwezigheid van archeologische sporen?
Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
De afwezigheid van de archeologische sporen kan wellicht verklaard doordat de Bt-horizont doorheen de tijd afgetopt is geraakt. Verder was de bodem nog vrij intact aanwezig, alleen vuursteenvindplaatsen kunnen verdwenen zijn door bijvoorbeeld ploegactiviteiten. De verstoring van de parking heeft alleen invloed gehad op de A-horizont.
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
Er kunnen geen archeologische vindplaatsen afgebakend worden binnen het plangebied.
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
Er is geen archeologische vindplaats aanwezig binnen het plangebied.

- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
Er is geen archeologische vindplaats aanwezig binnen het plangebied.
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
De potentiële impact van de geplande werken is niet bestaande omdat er geen archeologische vindplaatsen aanwezig zijn.
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
Er wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd door de afwezigheid van archeologisch relevante sporen.

4.2 Bepaling van vervolgonderzoek

Vervolgonderzoek biedt door één recente greppel en de verdere afwezigheid van archeologisch relevante sporen in het plangebied geen kans op kennisvermeerdering. Er werd verder alleen een recente verstoring aangetroffen binnen het plangebied.

Het Vlaams Erfgoed Centrum adviseert daarom geen vervolgonderzoek voor het plangebied. Het proefsleuvenonderzoek vormt daarmee het einde van het archeologisch onderzoek op dit terrein.

5 Samenvatting

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in juli 2017 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Kroonstraat 73 in Sint-Kwintens-Lennik (gemeente Lennik). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek. Het is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen uitbreiding van de bestaande bebouwing en parking.

Op basis van het bureauonderzoek is er sprake van een archeologische verwachting voor de periodes Midden-Paleolithicum tot en met de Volle-Middeleeuwen. Deze verwachting is gebaseerd op de landschapsgenese van het plangebied, de daarmee samenhangende bewoningsgeschiedenis en de aanblik van het plangebied op geraadpleegd historisch kaartmateriaal.

Uit de resultaten van het booronderzoek bleek dat de originele bodemopbouw vrij intact bewaard is gebleven binnen het plangebied. Het aantreffen van in situ steentijdvindplaatsen is echter laag omdat de E-horizont opgenomen is in de antropogene lagen. Diepere sporen konden wel bewaard blijven in de bodem waardoor er nog steeds een verwachting was van sporen vanaf het Neolithicum tot en met de Volle-Middeleeuwen.

Omdat er een potentieel aan archeologisch waardevolle contexten was, is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in twee fasen. Hierbij werden er enkele sleuven uitgegraven om uitspraak te doen over de aanwezigheid van archeologische sporen. Tijdens dit onderzoek bleek dat het plangebied buiten één recente greppel geen archeologisch relevante sporen bevatte. Hierdoor is er geen potentieel voor kennisvermeerdering in de vorm van vervolgonderzoek.

Het Vlaams Erfgoed Centrum adviseert daarom geen vervolgonderzoek voor het plangebied. Het proefsleuvenonderzoek vormt daarmee het einde van het archeologisch onderzoek op dit terrein.

Literatuur

Valentijn, P., en F.R.P.M. Miedema. 2017: *Kroonstraat 73, Sint-Kwintens-Lennik (gemeente Lennik). Een Archeologienota.*, Brugge (VEC Nota 147).

Valentijn, P.,. 2017a: *Kroonstraat 73, Sint-Kwintens-Lennik (gemeente Lennik). Programma van Maatregelen.*, Brugge (VEC Nota 147).

Geraadpleegde websites

<http://www.geopunt.be/kaart>

<https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html>

<https://id.erfgoed.net>

Bijlage 1 Plannenlijst

Projectcode	2018J307
Onderwerp	Plannenlijst
Plannummer	1
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied te Lennik
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-11-2018
Plannummer	2
Type plan	GRB-kaart
Onderwerp plan	Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-11-2018
Plannummer	3
Type plan	GRB-kaart
Onderwerp plan	Plangebied fase 1
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	04-03-2019
Plannummer	4
Type plan	Technische tekening
Onderwerp plan	Geplande werken binnen het plangebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017
Plannummer	7
Type plan	Luchtfoto
Onderwerp plan	Overzicht van de aangelegde putten
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-03-2019
Plannummer	8
Type plan	GRB-kaart
Onderwerp plan	Locatie van de profielkolommen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-03-2019
Plannummer	10

Type plan	Overzichtskaart
Onderwerp plan	Allesporenkaart van het proefsleuvenonderzoek
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-03-2019

Bijlage 2 Fotolijst

Projectcode	2018J307
Onderwerp	Fotolijst
ID	5
Type	Sfeerfoto
Onderwerp	Foto van het terrein met zicht het bestaande winkelgebouw.
ID	6
Type	Sfeerfoto
Onderwerp	Foto van betonnen put in het oosten.
ID	9
Type	Profielfoto
Onderwerp	Profielen 1.1(links) en 1.2(rechts)
ID	11
Type	Vlakfoto
Onderwerp	Vlakfoto van begin van werkput 1 met de greppel
ID	12
Type	Vlakfoto
Onderwerp	Vlakfoto van de recente verstoring
ID	13
Type	Vlakfoto
Onderwerp	Vlakfoto's van werkput 1

FOTONR	SOORT	MEDIUM	PUTNR	VLAKNR	SPOORNRS	ONDERWERP	DATUM	FOTO'S
6	VLAK	digitaal	1	1			05-03-2019	LENK-18-0038 -0039, 0042-0048, 0051-0053
7	PROFIEL	digitaal	1	103		Profiel 1	05-03-2019	LENK-18-0040-0041, 0049-0050

Bijlage 3 Tekeninglijst

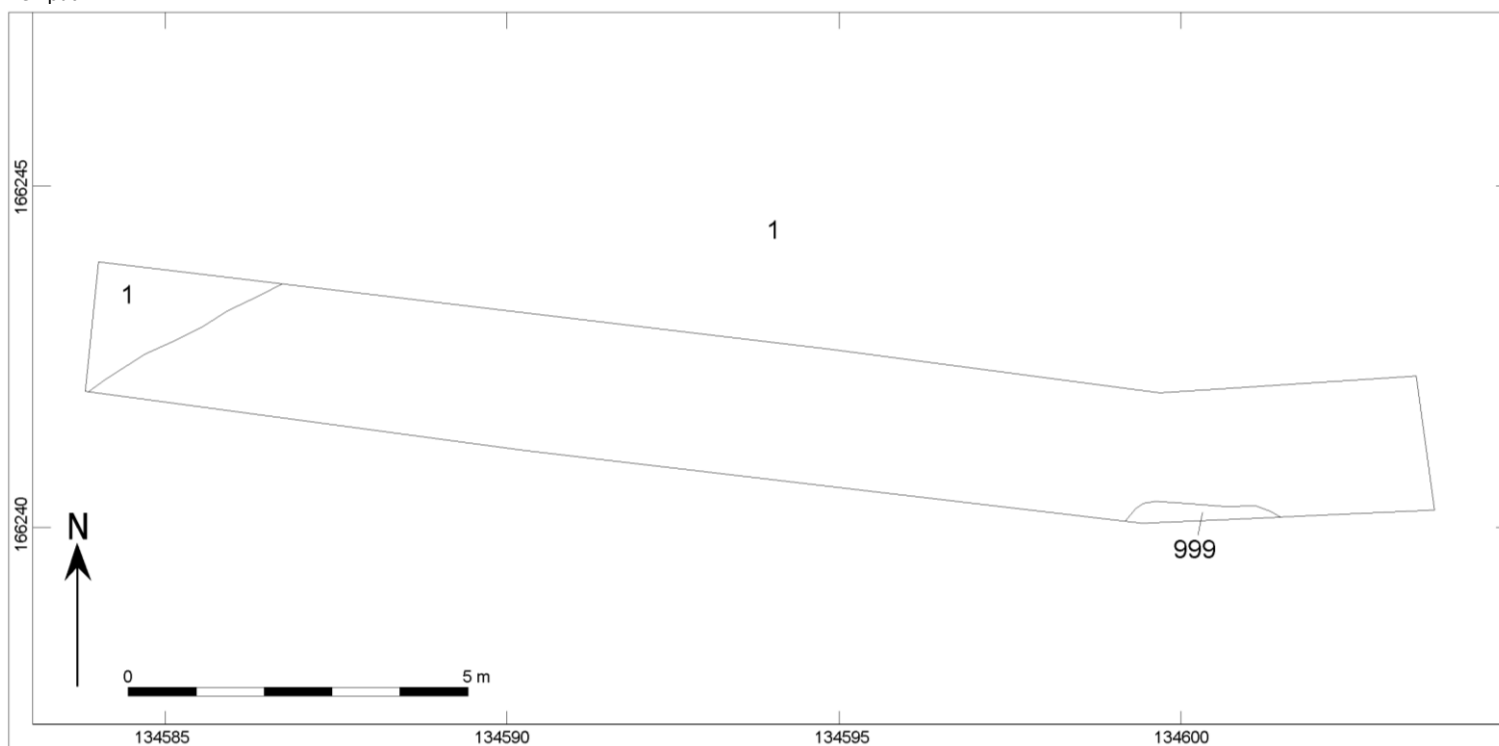
Projectcode	2018J307
Onderwerp	Tekeningenlijst
Tekeningnummer	1
Type	Profieltekening
Onderwerp	Profielkolommen
Aanmaakschaal	1:20
Aanmaakwijze	Manueel
Datum	05 Maart 2019

OPGR_ID	PUTNR	VLAKNR	SPOORN	VULLINGNR	AARDSPoor	VORM_VLAK	VORM_COUPE	DIEPTE	TINT	HOOFDKLEUR	NEVENKLEUR	TEXTUUR	GEVLEKT
LENK-18	1	1	999	1	REC	XXX		0		GR	BL	LZ1	nee
LENK-18	1	1	1	1	GR	XXX		0		BR	BR	LZ1	nee

Bijlage 4 Sporenlijst

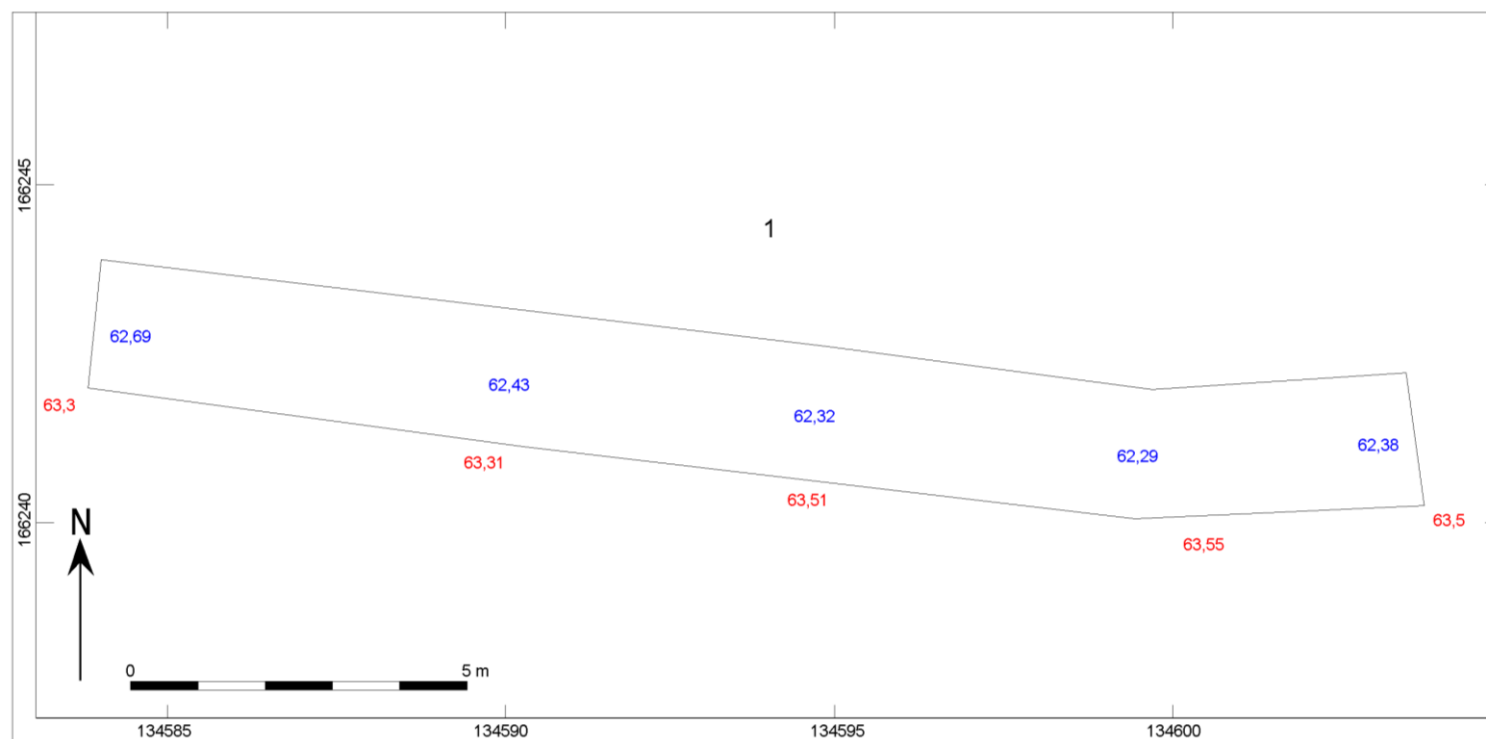
Bijlage 5 Gedetailleerde sporenkaarten

Werkput 1

Bijlage 6 Vlak- en maaiveldhoogtes

Vlakhoogtes in het blauw, maaiveldhoogtes in het rood

Bijlage 7 Beschrijving referentieprofiel

Referentieprofiel:	1	Landgebruik:	Parking
Datum:	05 Maart 2019	Vegetatie:	-
Type onderzoek:	Proefsleuven	Bodemclassificatie:	Aba1
Profielkolom nummer	1.1	Fotonummer:	7
Projectcode:	2018J307	Afbeeldingsnummer foto('s):	LENK-18-0040 t/m 0041
Weersomstandigheden:	Zonnig, 5°C		
Beschrijver:	J.Huizer		
x-y-coördinaten (Lambert EPSG:31370):	134.586,757/ 166.240,995		
z-coördinaat (m t.o.v. TAW):	63,42		

nummer	aardkundige eenheid	bovengrens (cm onder mv)	ondergrens (cm onder mv)	nat/droog beschreven	textuur	zandmediaan	kleur (visueel)	kleur (Munsell)	fenomenen	grensduidelijkheid	grensregelmatigheid	interpretatie (aardkundige eenheid)
1	0	50		droog	Leem (A)	Fijn zand (Z1)	/	/	Steenslag	duidelijk	regelmatig	999
2	50	60		droog	Leem (A)	Fijn zand (Z1)	bruin	/	Ophogingslaag	duidelijk	regelmatig	999
3	60	75		droog	Leem (A)	Fijn zand (Z1)	Blauwgrijs	/	Verstoringlaag	Duidelijk	Onregelmatig	999
4	75	95		droog	Leem (A)	Fijn zand (Z1)	Bruin gevlekt	/	Vermengde overgangslaag	Duidelijk	Onregelmatig	AB
5	95	130	(putbodem)	droog	Leem (A)	Fijn zand (Z1)	Lichtbruin gevlekt	/	Kleirijke inspoelingslaag	/	/	Bt

Referentieprofiel:	2	Landgebruik:	Parking
Datum:	05 Maart 2019	Vegetatie:	-
Type onderzoek:	Proefsleuven	Bodemclassificatie:	Aba1
Profielkolom nummer	1.2	Fotonummer:	7
Projectcode:	2018J307	Afbeeldingsnummer foto('s):	LENK-18-0049 t/m 0050
Weersomstandigheden:	Zonnig, 5°C		
Beschrijver:	J.Huizer		
x-y-coördinaten (Lambert EPSG:31370):	134.596,383/ 166.240,177		
z-coördinaat (m t.o.v. TAW):	63,52		

nummer	aardkundige eenheid	bovengrens (cm onder mv)	ondergrens (cm onder mv)	nat/droog beschreven	textuur	zandmediaan	kleur (visueel)	kleur (Munsell)	fenomenen	grensduidelijkheid	grensregelmatigheid	interpretatie (aardkundige eenheid)
1	0	40		droog	Leem (A)	Fijn zand (Z1)	/	/	Steenslag	duidelijk	regelmatig	999
2	40	80		droog	Leem (A)	Fijn zand (Z1)	Blauwgrijs	/	Verstoringlaag	Duidelijk	Onregelmatig	999
3	80	95		droog	Leem (A)	Fijn zand (Z1)	Bruin gevlekt	/	Verstoorde overgangslaag	Duidelijk	Onregelmatig	AB
4	95	110	(putbodem)	droog	Leem (A)	Fijn zand (Z1)	Lichtbruin gevlekt	/	Kleirijke inspoelingslaag	/	/	Bt

Bijlage 8 Afkortingen in de database

REFERENTIELIJSTEN Versie 1.6

AARD SPOOR

Aard van het spoor

<u>Code</u>	<u>Omschrijving</u>
AKR	(oude) akkerlaag
AWC	aardewerkconcentratie
BA	balk
BES	beschoeiing
BG	borgat
BKS	bekisting
BOC	botconcentratie
BPA	beschoeiing, palen
BPL	beschoeiing, planken
BPT	berput/bierkelder
BRL	brandlaag
BU	bustum
BUN	visbun
BV	bouwwoor
CR	crematiegraf
DIG	dierbegraving
DK	drenkkuil
DLT	doorlaat (door een muur)
DP	depressie
DR	drain
EG	ergreppel
ES	esdek
FU	fuik
GA	gracht
GE	geul
GHE	grafheuvel
GR	greppel
GRK	grafkuil
GT	goot
HA	haard
HAK	haardkuil
HG	huisgreppel
HKC	houtskoolconcentratie
HI	hoefindruk
HO	hout
HU	hutkom
IN	inhamatiegraf
KEL	kelder
KGO	ovale kringgreppel
KGR	ronde kringgreppel
KGV	vierkantekringgreppel
KL	kuil
KS	karrenspoor
LAK	laklaag
LAT	latrine
LG	laag
LO	oplooiingslaag
LS	stortlaag
MI	muurinsteek
MR	muur
MSK	mestkuil
MST	muursteen
MU	muuruitbraak
NV	natuurlijke verstoring
NVD	dierlijke verstoring
NVP	plantagerdige verstorings
OV	oven
PA	houten paal
PAK	paal met paalkuil
PG	paalgat
PGK	paalgat met paalkuil
PK	paalkuil
PL	plank
PLW	plagenwanden
PO	poel
POE	poer
POT	pots
PS	ploegspoor
PSE	ploegspoor, eertouwen
PSK	ploegspoor, keerploeg
REC	recent

SG	standgreppel
SI	silo
SL	sloot
SPB	spaarboog
SPG	spitsgracht
SS	spitspoor
ST	steen
STC	steenconcentratie
VL	vlek
VR	vloer
VSC	vuursteencentratie
VW	vlechtwerk
WA	waterput
WG	weg
WK	waterkuil
WL	wal
WOO	woonlaag
XXX	onbekend

COUPEVORM

Vorm van de onderkant van het spoor in de coupe

<u>Code</u>	<u>Omschrijving</u>
ONR	onregelmatig
PNT	punt
RND	ronde
VLK	vlak
KOM	komvormig
REV	revolvertas
VRK	vierkant
RHK	recht hoekig
NG	nietgecoupeerd

VLAKVORM

Vorm van het spoor op het horizontale vlak

<u>Code</u>	<u>Omschrijving</u>
LIN	lineair
ONR	onregelmatig
OVL	ovale
RHK	recht hoekig
RND	ronde
SIK	sikkelvormig
VRK	vierkant

KLEUR

Duiding van de kleur

<u>Code</u>	<u>Referentie</u>
BE	beige
BL	blauw
BR	bruin
GL	geel
GN	groen
GR	grijs
OR	oranje
PA	paars
RO	rood
RZ	roze
WI	wit
ZW	zwart

Daarnaast:

D	donker
L	licht
SCH	schoon
VL	vuil
ZR	zeer

DBRGR = donkerbruin (hooftkleur is dan grijs)

INSLUITSEL

Aard van een insluit sel van een vulin g

<u>Code</u>	<u>Referentie</u>
AS	as
AW	aardewerk vaatwerk
BOT	bot (geen s chelp)
BS	baksteen
BW	bou waardewerk (baksteen, dakpan, tegel)
FE	ijzeroer
FF	fosfa at
GL	glas
HK	hout skool
HL	hutte nleem
HT	hout
KI	kiesel
LR	leer
MET	metaal
MN	mang aan
NS	natu ursteen
OKR	oker
SCH	schel p
SL	slak
VKL	verbrande klei
VST	vuu rsteen

TEXTUUR

Textuur van een vulling met NEN-c lassificatie

<u>Code</u>	<u>NEN</u>	<u>Referentie</u>
K	K	klei
ZK	Ks1	zware klei
MK	Ks2	matig zware klei
LK	Ks3	lichte klei
Z- K		zandige klei
ZI		zavel
ZZI	Kz1	zware zavel
MZI	Kz2	matig licht e zavel
LZI	Kz3	lichte zavel
L	L	leem
SL	Lz1	siltige leem
Z- L	Lz3	zandige leem
V	V	veen
V1	Vk3	venige klei
V2	Vk1	kleiig veen
V3	VKM	mineraalarm veen
Z-V	Vz1	zandig veen
Z	Z	zand
FZ	Zs 1	fijn zand
MZ	Zs 1	middelgrof zand
GZ	Zs 1	grof zand
ILZ	Zs2	iets lemig zand
LZ	Zs 3	lemig zand
IGH Z	g1	iets grind houdend zand
MGH Z	g2	matig grind houdend zand
SGH Z	g3	sterk grindhoudend zand
V- Z	Vz3	venig zand
G	G	grind
FG		fijn grind
GG		grof grind
IZHG	Gz1	iets zandhoudend grind
MZH G	Gz2	matig zand houdend grind
SZH G	Gz3	sterk zand houdend grind
ST		steen
HT		hout
H0	h1	hum ushoudend
H1	h2	matig humeus
H2	h3	hum usrijk

INHOUD

Aard van het materiaal van een vondst

<u>Code</u>	<u>Referentie</u>
AW	aardewerk vaatwerk
AWG	gedraaid aardewerk
AWH	handgevo rmd Aardewerk
BAK STN	baksteen
DAKPAN	dakpan
AXB	bot (geen s chelp)
OMB	bot menselijk
ODB	bot dierlijk
CREM	crema tiereste n
BOUWMA	T bouw aardewerk (keramisch, geen steen)
COP	copr oliet
GLS	glas (ge en slak)
HK	hout skool
HT	hout (geen hou tskool, geen plantaardige resten)
KER	keramische objecten (weef gewichten e.d.)
OD L	leer
MXX	metaal (geen slak)
MC U	ko per/br on s
MFE	ijzer
MP B	lood
MIX	gemengd
SXX	natu ursteen (geen vu ursteen)
PIJP	pijpenkop pen en -stele n
SCH	schel p
SLAK	slak ken
TEGEL	tegel
OTE	textiel, tou w
HU TTLEM	verbrand e klei (geen lemen gewicht en)
SVU	vuurs teen
XXX	overig

MONSTER

Aard van een monster

<u>Code</u>	<u>Referentie</u>
MA	monster algemeen
MAR	monster artropoden
MB OT	monster bot
MC14	monster voor ¹⁴ C-datering
MC H	chemisch monster
M CR	crematiemonster
M D	monster voor dendrochronologisch onderzoek
M DIA	diatomeeënmonster
M DNA	DNA-monster
MFF	fosfaatmonster
MH K	hout skoolmonster
MHT	houtmonster
MP	pollen monster
M SC	schel pen monster
MSL	monster slijpplaat
MZ	zadenmonster voor botanisch onderzoek

VERZAMELWIJZE

Manier waarop een vondst of monster is verzameld.

<u>Code</u>	<u>Referentie</u>
AA C	aanleg coupe (handmatig schaven)
AAN V	aanleg vlak of profiel (handmatig)
BIG B	big bag
COUP	couperen (handmatig)
DETC	detectorvondst
LICH	lichten (vondst met omringende grond integraal verwijderd)
MA A	machinale aanleg
MA F	machinale afwerking (of machinaal couperen)
MSCH	machinaal schaven
PUNT	puntvondst (ingemeten)
SCHA	uitschaven (handmatig)
SPIT	uitspitten (handmatig)
TROF	troffelen